

Spis treści

Wstęp 9

CZĘŚĆ I: RAJSKI OGRÓD. 1911–1920 11

„Rozdziera się ciemność dalekim błyskaniem łuny” 13

Raj ziemski 22

Dobra i zła krew 32

Granat pod łóżkiem 43

CZĘŚĆ II: MŁODY CZŁOWIEK I SEKRETY. 1921–1929 49

Mieszkanie z fikusami 51

Kocur 57

Doktor Muchołapski 64

Manichejskie trucizny 69

„Niestety, nie mogę się podpisać” 79

Rosyjska ruletka 84

Wśród członków łoży 93

Szum heraklityjskiej rzeki 98

CZĘŚĆ III: CZARNY ARIEL. 1930–1934 103

„Czasu nauce poświęcam zbyt mało” 105

Jajo 111

Kompleks Cezarego Baryki 120

Piątkowe kotlety 128

Gwardia Lewiatana 135

„Most zawieszony w próżni” 155

Diabelska huśtawka 163

„Kiedy przestaję rachować i odmierzać każdy krok” 174

„Gdyby wczesne kochanie spełniło się było” 179

„Raz na lewo, raz na prawo” 188

CZĘŚĆ IV: KRAJ PIERWSZEJ EMIGRACJI. 1935–1939 195

„Student pewien w mieście Paryżu” 197

„Cały kosmos w nas krąży” 216

„Na czarnych łakach świata” 226

Celnik 234

„Garsteczka nieziemskich prawd” 241

„A Siena spada w blask” 249

„W mojej ojczyźnie, do której nie wrócę” 258

Brat Straszny 263

Janka 272

Zejście na ziemię 276

Krwawa gwiazda 282

CZĘŚĆ V: GŁOSY BIEDNYCH LUDZI. 1939–1945 285

Ordery w walizce 287

Rozmyślenia o czasie pożogi 297

Teoria ostatniej złotówki 309

Wyspa Mirandy 320

Gniewosz 331

„Biedny chrześcijanin patrzy na getto” 348

Arka Noego 357

CZĘŚĆ VI: *IN PARTIBUS DAEMONIS*. 1945–1951 369

„My z Lublina” 371

Robinson warszawski 376

Diabelski cyrograf 384

Grób matki 392

Ocalenie 396

Chocholy 402

„Pasja robienia czegoś z pożytkiem” 409

Biały wywiad 421

„My tu niewolnicy jesteście!” 425

Suchy płomień 437

Mordownia 445

CZĘŚĆ VII: HISTORIA PEWNEGO SAMOBÓJSTWA. 1951–1960 459

„A ty jesteś dezterter” 461

Na dnie 474

„Wróg ładu – człowiek” 486

Egzorcyzmy 498

Córka proroków 505

„Poza granicą łez” 515

„Dosyć tego rozmamłania i drapania się” 522

„Żeby piórem swoje wyrobić” 530

Les grands seigneurs 537

„Z tobą, złotko, nie mogę się przywitać” 549

Moment wieczny 562

Miejsce na ziemi 570

CZEŚĆ VIII: CZARODZIEJSKA GÓRA. 1961–1980 579

Niedźwiedzi szczyt 581

Dwustronne porachunki 589

Wilderness 602

Listy do siebie 611

Amerikanin w Paryżu 618

Druga przestrzeń 627

Więźniowie Ulro 638

„Może tylko podziw uratuje mnie” 647

„Jeden z największych poetów naszych czasów, jeżeli nie największy” 661

Hiob 672

CZEŚĆ IX: STARY POETA. 1980–2004 681

Pamięć ran 683

„Ta korona spada mi na uszy” 692

Heloiza 704

„Będę Cię prześladował moją dziwną miłością” 711

Smok 723

Dalsze okolice 736

„Jeden jasny punkt” 745

* * * 752

Przypisy 757

Wykaz skrótów 904

Bibliografia 905

Indeks osób 929

Podziękowania 953

Źródła ilustracji 955